

Kazimierz Reguła

Wieliczka, st. 11, gm. loco, woj.
krakowskie, AZP 104-57/11

Informator Archeologiczny : badania 30, 194-195

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

chówki psów i skupisko ceramiki, bez możliwości wyodrębnienia obiektu. Obiekty były rozproszone. Pozyskano z nich nieliczny materiał ceramiczny, kości zwierzęce, polepę oraz oselkę kamienną. W jednej z jam znaleziono fragmenty glinianego naczynia zasobowego typu „Krausegefässe”. Do najciekawszych obiektów należy zaliczyć pochówki psów, w tym jeden zachowany kompletnie. Odkryte materiały pozwalają datować osadę na fazę C₂-C₃ późnego okresu wpływów rzymskich. Ponadto z warstw mechanicznych pozyskano sztyło kościane, krążek gliniany, 2 fragmenty bliżej nieokreślonych przedmiotów brązowych, paciorek bursztynowy oraz żelazny grot strzały.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu. Badania będą najprawdopodobniej kontynuowane podczas budowy drugiej nitki gazociągu.

WAWRZYSZEW, st. III,
gm. Błonie,
woj. warszawskie,
AZP 57-62/14

- ślady osadnictwa neolitycznego
- osada z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich

Ratownicze badania wykopaliskowe i nadzory archeologiczne w związku z budową sieci wodno-kanalizacyjnej, przeprowadzone przez mgr. Witolda Migala. Inwestor: Urząd Miasta i Gminy Błonie.

Stanowisko zostało odkryte w 1968 r. i zweryfikowane w 1985 r. przez Stefana Woydę. W sezonie 1996 przy wschodniej krawędzi zabudowań Czesława Patyka wytyczono do badań pas 2 x 46 m, po osi północ-południe.

Warstwa kulturowa o miąższości od 5 do 25-30 cm koncentrowała się głównie pomiędzy 30. a 46. metrem od południowej krawędzi wykopu, w metrach 1-3 zachowała się śladowo, a od strony północ-południe wyraźnie się rozmywała (jej grubość nie przekraczała 5 cm). Wystąpiły w niej nieliczne fragmenty ceramiki i pojedyncze drobne żuźle. W trakcie nadzorów archeologicznych nad pracami ziemnymi zlokalizowano ślady warstwy kulturowej w rejonie wkopu wodno-kanalizacyjnego w północno-wschodniej części (od zabudowań Cz. Patyka), na pozostałych odcinkach nie natrafiono ani na obiekty, ani na warstwę kulturową.

Materiały przechowywane są w Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego w Pruszkowie.

Wąsosz, st. 9,
gm. Złotów, woj. pilskie

patrz: wczesna epoka żelaza

WIELICZKA, st. 11,
gm. loco,
woj. krakowskie,
AZP 104-57/11

- ślady osadnictwa neolitycznego
- osada kultury puchowskiej i grupy tynieckiej kultury przeworskiej (starszy i młodszy okres wpływów rzymskich)
- osada wczesno- i późnośredniowieczna
- osada nowożytna

Szerokoprzestrzenne stacjonarne badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 3 do 28 czerwca przez mgr. Kazimierza Regulę (Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka). Finansowane przez Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka. Dwudziesty drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 175 m².

Stwierdzono następującą stratygrafę: warstwa 1 – humus (0-20-30 cm), warstwa 2 – kulturowa (40-70 cm), warstwa 3 – gliniasty calec. Badana osada mieszkalno-produkcyjna była wielokulturowa. Z okresu wpływów rzymskich odkryto: 9 palenisk (otwartych i o konstrukcji rusztowej), 5 skupisk polepy, 2 skupiska kamieni, rowek biegnący po linii wschód-zachód i 11 śladów po jamach słupowych. Dokończono eksploracji 2 obiektów z późnego okresu wpływów rzymskich (koniec II-III w.): dużej, kolistej ziemianki (obiekt 10/93-94), ze szczątkami prostokątnej skrzyni drewnianej, oraz budowli ziemiankowej (obiekt 1/94) z rotacyjnym kamieniem żarnowym w środku. Odsłonięty obiekt wczesnośredniowieczny to piec kopułowy do wypieku placków lub chleba, z półkuliście uformowaną dolną częścią i jamą przypieczną (kopuła nie zachowała się). Na okres nowożytny lub późne średniowiecze datowany jest pochówek szkieletowy (grób 1/95) mężczyzny w wieku adultus (20-25 lat), spoczywającego na wznak, z głową skierowaną na północ. Materiał zabytkowy składał się z dużej ilości fragmentów naczyń, wyrobów z brązu (m.in. zapinka kuszowata A 161), wyrobów z żelaza (noże, grot oszczepu itp.), przedmiotów z gliny (m.in. ciężarki tkackie, wałeczek do podtrzymywania naczyń warzelniczych na paleniskach, wyrobów z kamienia (żarnowy kamień rota-

cyjny dolny, oselki, rozcieracze, gładziki itp.). Znalezione ponadto żużel żelazny, kości zwierzęce, polepę z odciskami bierwion drewnianych, kamienie ze śladami osmolenia i przepalania oraz krzemienne wyroby neolityczne.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studiach i Materiałach do Dziejów Żup Solnych w Polsce”, t. XX, 1998. Badania nie będą kontynuowane.

Wierzbowa, st. 1,
gm. Wartkowie, woj. sieradzkie

patrz: wczesna epoka brązu

WIERZCHOSŁAWICE, st. 5,
gm. loco,
woj. tarnowskie,
AZP 103-65/23

osada z okresu wpływów rzymskich

Sondażowe badania wykopaliskowe w związku z budową autostrady A4, przeprowadzone w dniach od 23 do 28 października przez mgr. Marka Cwetscha (Krakowski Zespół do Badań Autostrad). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad w Warszawie. Zasięg stanowiska określony był na podstawie badań powierzchniowych z roku 1982. Stanowisko jest zniszczone głęboką orką. Terenem tegorocznych badań była jego wschodnia część, objęta strefą ochronną budowy autostrady, położona na wschodnim i południowo-wschodnim stoku rozległego, płaskiego wyniesienia, a także partia styku z tą strefą i część stanowiska położona niżej. Założono 10 wykopów o łącznej powierzchni 2 arów.

Określono grubość humusu, co było utrudnione z uwagi na fakt, iż całe stanowisko pokryte jest dunajeczkimi madami. Przejście humusu do utworu pod nim leżącego jest płynne i niekiedy trudne do określenia. Można stwierdzić, że grubość nakładu wynosi od 35 cm w partiach wyżej położonych do 50 cm w partiach położonych nisko. Pod warstwą humusu zalega utwór bardzo do niego zbliżony, który od głębokości 60-70 cm staje się bardzo twardy i nasycony grubym żwirem. W wykopach 2, 3, 4, 7, zlokalizowanych na styku ze strefą ochronną autostrady, znaleziono kilkadziesiąt fragmentów ceramiki, najprawdopodobniej z okresu wpływów rzymskich. Fakt ten skłania do twierdzenia, że wschodnia granica stanowiska pokrywa się z granicą tej strefy.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Tarnowie. Badania będą kontynuowane.

WIERZCHUCA
NAGÓRNA, st. 3,
gm. Drohiczyn,
woj. białostockie,
AZP 51-81/4

cmentarzisko ciałopalne z epoki brązu
osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski i okres wpływów rzymskich)
ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego (IX-X w.)

Ratowniczo-rozpoznawcze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Urszulę Perlikowską-Puszkarską (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie), z udziałem mgr Katarzyny Rusin (Muzeum Okręgowe w Białymstoku). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Stanowisko odkryte w trakcie badań powierzchniowych w 1987 r. jest niszczone przez głęboką orkę. W sezonie 1996 wytyczono 11 wykopów w jego zachodniej części, łącznie przebadano powierzchnię 275 m².

Wyeksplorowano 75 obiektów, wśród których można wyodrębnić: półziemianki, paleniska, jamy gospodarcze, ślady po słupach (?), jamy bez materiału zabytkowego, o nieokreślonej funkcji, a także ciałopalny grób popielnicowy. Materiał zabytkowy najliczniej reprezentowany jest przez fragmenty ceramiki, kości zwierzęce, polepę, węgle drzewne, żużel, muszle i zabytki krzemienne. Zabytki wydzielone to dwie zapinki, ostroga, sztycha żelazna, kółko, przedmioty z rogu (sztycha), grzędzidło i przęśliki gliniane. Osadę można wstępnie datować na okres wpływów rzymskich. Materiał ceramiczny jest charakterystyczny dla kultury przeworskiej. Można w nim wydzielić stosunkowo dużą ilość form typowych dla późnego okresu lateńskiego, pojawiają się jednak i formy późniejsze. Na tym etapie trudno jednoznacznie stwierdzić czy są to dwie fazy użytkowania osady, czy też mamy do czynienia z trwaniem form późnolateńskich jednocześnie z formami późniejszymi, związanymi z wpływami kultury wielbarskiej. W palenisku nr 52 została znaleziona zapinka żelazna z podwiniętą nóżką A VI 1 (faza C₁, może C_{1a}?), a z paleniska nr 55 wydobyto zapinkę brązową, tzw. kolankowatą – typ zbliżony do A 137 (faza B₂/C₁, może B_{2b}/C_{1a}?). W warstwie humusu wykopu nr 8 znaleziono żelazną ostrogę o zaczepach haczykowato zagiętych do wnętrza, którą można datować na IX-X w. Ciałopalny grób popielnicowy można wstępnie przyporządkować epoce brązu. Tak więc ba-